

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

Rakovitsné Dr. Szini Katalin, főosztályvezető helyettes, Közbeszerzési Hatóság

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a Kbt. alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Verseny újranyitása, majd az azt követően megkötött egyedi szerződések teljesítése során hogyan érvényesül, érvényesítendő a Kbt. 36. § (1) bekezdés b) pontja? Amennyiben például a keretmegállapodás több konzorciummal került megkötésre, az egyik konzorcium egy tagja megjelenhet-e alvállalkozóként egy másik konzorcium verseny újranyitása során tett ajánlatában? A verseny újranyitásban nem nyertes konzorcium egy tagja bevonható-e alvállalkozóként a nyertes konzorcium által a későbbiekben az egyedi szerződés teljesítésébe? Milyen jogszabályi hivatkozások támasztják alá a válaszokat?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 2. § szerinti alapelveire is tekintettel kell eljárnia ajánlatkérőnek a keretmegállapodás alapján történő versenyújranyitása során. A szerződés teljesítése során nincs Kbt.-ben rögzített akadálya annak, hogy a közös ajánlatot benyújtó ajánlattevők egyikét a szerződéskötést követően a nyertes ajánlattevő a szerződés teljesítésébe a szerződés megkötését követően, annak teljesítése

során hozott döntése alapján alvállalkozóként bevonja, figyelemmel kell azonban lenni a Kbt. 2. § szerinti alapelvekre.

A Kbt. 36. § (1) bekezdés szerint az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ugyanabban a közbeszerzési eljárásban - részajánlat-tételi lehetőség biztosítása esetén ugyanazon rész tekintetében -

- nem tehet másik ajánlatot más ajánlattevővel közösen, illetve nem nyújthat be másik részvételi jelentkezést más részvételre jelentkezővel közösen,
- más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező alvállalkozójaként nem vehet részt,
- más ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező szerződés teljesítésére való alkalmasságát nem igazolhatja [65. § (7) bekezdés].

A Kbt. 37. § (2) bekezdése szerint a közbeszerzési eljárás az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmény közzétételével zárul.

A Kbt. 105. § (2) bekezdés b) pontja alapján a több ajánlattevővel megkötött keretmegállapodás alapján az adott közbeszerzés megvalósítására sor kerülhet, a c) pont szerint a verseny újranyitásával, ha ez utóbbi lehetőséget az ajánlatkérő a keretmegállapodásban - és a megelőző közbeszerzési eljárásban az eljárást megindító felhívásban - kikötötte. Az arra vonatkozó döntést, hogy egyes közbeszerzések megvalósítására a verseny újbóli megnyitását követően kerül-e sor vagy közvetlenül a keretmegállapodásban foglalt feltételek szerint, a keretmegállapodásba foglalt objektív kritériumok alapján kell meghozni. A keretmegállapodásban meg kell határozni azt is, hogy mely feltételek tekintetében kerülhet sor a verseny újranyitására.

A Kbt. 36. § (1) bekezdés szerinti rendelkezés a Kbt. IV., „Közbeszerzési eljárások alanyaira vonatkozó rendelkezések” elnevezésű fejezet tételes rendelkezése, amelyet a Kbt. 105. § (5) bekezdés kifejezetten nem rendel alkalmazni. A keretmegállapodás „első része”

közbeszerzési eljárás, „második része” nem minősül közbeszerzési eljárásnak, hanem a beszerzés megvalósítása [Kbt. 104. § (2) bekezdés], amelyre bizonyos esetekben a Kbt. speciális rendelkezéseket tartalmaz [például a verseny újranyitására a Kbt. 105. § (3)-(5) bekezdés], egyéb esetekben – így közvetlen megrendelés esetén – a keretmegállapodásban foglaltak irányadók. A Kbt.-ben rögzített alapelveknek a keretmegállapodás alapján történő versenyújranyitás során is érvényesülniük kell, így különösen az objektív szempontok meghatározása tekintetében. Egyebekben, a közbeszerzési eljárás lefolytatására vonatkozó szabályok (például többszörös megjelenés tilalma) a tekintetben hatnak ki a közvetlen megrendelésre, hogy e szabályok a keretmegállapodást megelőző közbeszerzési eljárás során érvényesítendők. Ugyanakkor a megfelelő verseny biztosítása a közbeszerzési eljárás lefolytatását követően a verseny újranyitása során is érvényesítendő, így a Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 2. § szerinti alapelvekre a keretmegállapodás alapján történő versenyújranyitás során is figyelemmel kell lenni. Mindez különösen fontos annak érdekében, hogy az egyedi szerződések elnyeréséig ténylegesen biztosított legyen a megfelelő verseny. Ekként, amennyiben a keretmegállapodás több konzorciummal került megkötésre, az egyik konzorcium egy tagja megjelenhet alvállalkozóként egy másik konzorcium versenyújranyitás során tett ajánlatában, amennyiben ily módon való részvétele nem eredményezi a Kbt. 2. §-ában – különösen annak (1) bekezdésében – foglalt alapelvek sérelmét.

A Kbt. 138. § (3) bekezdése rendelkezései¹ szerint az ajánlatkérő nem korlátozhatja az ajánlattevő jogosultságát alvállalkozó bevonására, csak akkor, ha az eljárás során a 65. § (10) bekezdése szerinti lehetőséggel élt. A nyertes ajánlattevő a szerződés megkötésének időpontjában, majd – a később bevont alvállalkozók tekintetében – a szerződés teljesítésének időtartama alatt köteles előzetesen az ajánlatkérőnek valamennyi olyan alvállalkozót bejelenteni, amely részt vesz a szerződés teljesítésében, és – ha a megelőző közbeszerzési eljárásban az adott alvállalkozót még nem nevezte meg

– a bejelentéssel együtt nyilatkozni vagy az érintett alvállalkozó nyilatkozatát benyújtani arról is, hogy az általa igénybe venni kívánt alvállalkozó nem áll a megelőző közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt. Ezzel kapcsolatosan kiemelendő, hogy mind a bejelentésnek, mind a kizáró okokról szóló nyilatkozatnak az alvállalkozó bevonását időben megelőzőnek, írásban rögzítettnek és dokumentáltnak kell lennie. Az alvállalkozó kizáró okok hatálya alá nem tartozásáról szóló nyilatkozat esetében ugyanakkor nem követelmény, hogy azt az ajánlattevő az EEKD megfelelő kitöltésével tegye meg, elegendő róla egy egyszerű nyilatkozat is.

A Kbt. 138. § (3) bekezdése szerint tehát új alvállalkozó ajánlattevő általi bevonása nem korlátozható az ajánlatkérő által. Az alvállalkozó bevonásának korlátja a Kbt. 138. § (2) bekezdése szerinti eset, mely szerint az alkalmasságot igazoló személyt vagy szervezetet csak azonos, megfelelő minőségű másik alvállalkozóval lehet felváltani, illetve a Kbt. 138. § (3) bekezdése szerint az újonnan bevont alvállalkozó nem állhat a megelőző közbeszerzési eljárásban előírt kizáró okok hatálya alatt.²

A Közbeszerzési Hatóság felhívja ugyanakkor a figyelmet arra, hogy az alvállalkozó bevonása esetén is figyelemmel kell lenni a Kbt. 2. §-a szerinti alapelvekre, különösen a Kbt. 2. § (1) és (3) bekezdésére, továbbá arra, hogy a Kbt. 36. § (2) vagy (3) bekezdése nem csak a Kbt. 36. § (1) bekezdésében nevesített esetekben alkalmazható, hanem bármely olyan esetben, amikor a verseny tisztességtelen korlátozása felmerülhet, így a szerződés teljesítésében részt vevő gazdasági szereplőknek fokozott körültekintéssel kell eljárniuk, különösen akkor, ha a közbeszerzési eljárásban részt vett korábbi ajánlattevőt kívánják a teljesítésbe alvállalkozóként bevonni. Amennyiben felmerül, hogy a nyertes ajánlattevőként szerződő fél az alvállalkozóként utólag bevont másik ajánlattevővel az alvállalkozóként történő igénybevételelről már a közbeszerzési eljárás alatt megállapodott, az ajánlatkérőnek az érintett gazdasági szereplőkkel szemben a Kbt. 36. § (2) bekezdés alapján

¹ Az érintett rendelkezés 2021. február 1-jei hatállyal módosul.

² Megjegyzendő, hogy a verseny újranyitása során – a Kbt. 105. § (3) bekezdés k) pontjára is figyelemmel – a kizáró okok fennállása szintén az ajánlat érvénytelenségét eredményezi, így amennyiben – adott esetben – az ajánlatkérő a Kbt. 62. § (1) bekezdésének o) pontja szerinti körülményeket bizonyítani tudja, az érintett ajánlattevőkkel szemben köteles megállapítani a kizáró ok fennállását.

a Tpv. szerinti bejelentéssel vagy panasszal kell élnie a Gazdasági Versenyhivatalnál, illetve a Kbt. 36. § (3) bekezdés szerint a közbeszerzésekért vagy az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter a Tpv. bejelentésre vagy panaszra vonatkozó szabályai szerint a Gazdasági Versenyhivatalnak megtett jelzés során - a minősített adat kivételével - jogosult a Gazdasági Versenyhivatalnak átadni az érintett közbeszerzés, szerződés, építési vagy szolgáltatási koncesszió, illetve ezek módosításai ellenőrzése révén rendelkezésére álló bármely adatot.

2. kérdés

Helytálló-e ajánlatkérő értelmezése, hogy amennyiben az EKR-ben az eljárás megindításakor rögzíti az adott közbeszerzési eljárásban a beszerzési igénye tekintetében a rendelkezésre álló fedezetet, úgy a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerinti eredménytelenségi ok adott esetben alkalmazható akkor is, ha a fedezet összegét az eljárás során a bontási jegyzőkönyvben nem rögzítette és nem hozta ily módon a részvételre jelentkezők/ajánlattevők tudomására, tekintettel arra, hogy az EKR-ben történő fedezet összegének rögzítését a Kbt. a fedezet igazoltságaként elismeri? Abban az esetben, ha ajánlatkérő egy keretösszeg alapú keretszerződést kíván kötni adott beszerzési igénye tekintetében, kötelezettséget vállal az előre rögzített keretösszeg mértékéig (vagy annak egy részéig) a szerződés időtartama alatti lehívások tekintetében és ezen keretösszeg rögzítésre kerül fedezetként az EKR-ben, élhet-e a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont szerinti jogalappal, tekintettel arra, hogy a magas egységárak nem tekinthetők gazdaságsznak? Abban az esetben, ha ajánlatkérő egy keretmennyiség alapú keretszerződést kíván kötni adott beszerzési igénye tekintetében, kötelezettséget vállal az előre rögzített keretmennyiség mértékéig (vagy annak egy részéig) a szerződés időtartama alatti lehívások tekintetében és ezen keretmennyiség vonatkozásában kalkulált fedezeti érték rögzítésre kerül fedezetként az EKR-ben, élhet-e a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont szerinti jogalappal, tekintettel arra, hogy a magas egységárak miatt a tervezett mennyiségi lehívásokat ajánlatkérő nem tudja vállalni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pontja szerinti eredménytelenségi ok adott esetben alkalmazható akkor is, ha az ajánlatkérő az ajánlatok bontásáig az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (EKR) rögzítette a rendelkezésére álló

anyagi fedezet összegét, azonban az eljárás során a bontási jegyzőkönyvben azt nem rögzítette és nem hozta ily módon a részvételre jelentkezők/ajánlattevők tudomására. A Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont szerinti jogalap kizárólag akkor alkalmazható, ha a legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlata is meghaladja az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összegét, adott esetben a keretösszeget, illetve annak - lehívási kötelezettséggel - terhelt részét.

A Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont alapján az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha a - (4) bekezdésben foglaltak szerint igazolható - rendelkezésére álló anyagi fedezet összege nem elegendő a szerződés megkötéséhez az értékelés alapján legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevővel.

A (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben az ajánlatkérő az ajánlatok bontásáig az EKR-ben rögzített adattal igazolhatja a rendelkezésre álló fedezet összegét. Ha a 41/C. § (1) bekezdésben foglalt valamely ok miatt az ajánlatok bontására nem az EKR-ben kerül sor, az ajánlatkérő az eljárást megindító hirdetmény feladásakor az elektronikus hirdetménykezelő rendszerben (kérelem) rögzített adattal, vagy a közbeszerzési eljárás során dokumentált, legkésőbb a végleges ajánlatok bontása előtt az ajánlattevőkkel vagy részvételre jelentkezőkkel közölt adattal, elektronikus árlejtés esetén az árlejtés megkezdését megelőzően az elektronikus rendszerben rögzített adattal igazolhatja a rendelkezésre álló fedezet összegét [Kbt. 75. § (4) bekezdés].

Az ajánlatok felbontásakor ismertetni kell az ajánlattevők nevét, címét (székhelyét, lakóhelyét), valamint azokat a főbb, számszerűsíthető adatokat, amelyek az értékelési szempontok alapján értékelésre kerülnek. Az ajánlatok bontásakor ismertethető a rendelkezésére álló fedezet összege is [Kbt. 68. § (4) bekezdés].

Az ajánlattevők, részvételre jelentkezők számára megismerhetővé kell tenni, hogy ajánlatkérő a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pontja alapján milyen körülményekre hivatkozva nyilvánítja eredménytelenné az adott eljárást. Ehhez elegendő a fedezet összegét az ajánlatok bontásáig az EKR-ben rögzíteni, anélkül, hogy az ajánlatkérő a bontáskor ismertetné a rendelkezésére álló fedezet összegét.

A Kbt. 79. § (1) bekezdés szerint az ajánlatkérő köteles az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt írásban tájékoztatni az eljárás vagy az eljárás részvételi

szakaszának eredményéről, az eljárás eredménytelenségéről, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező ajánlatának, illetve részvételi jelentkezésének érvénytelenné nyilvánításáról, valamely gazdasági szereplő kizárásáról, valamint ezek részletes indokáról, az erről hozott döntést követően a lehető leghamarabb, de legkésőbb három munkanapon belül.

Fentiek alapján a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont alkalmazásakor ajánlatkérőnek az eljárást lezáró döntéséről oly módon kell tájékoztatnia a részvételre jelentkezőket/ajánlattevőket, hogy részletesen megadja az eredménytelenség okát.

A Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pont szerinti eredménytelenségi jogalap kizárólag akkor alkalmazható, ha a legkedvezőbb ajánlatot tett ajánlattevő ajánlata is meghaladja az ajánlatkérő rendelkezésére álló anyagi fedezet összegét, adott esetben a keretösszeget, illetve annak – lehívási kötelezettséggel – terhelt részét. A gazdaságossági szempontokat ajánlatkérőnek ilyen módon elsősorban az értékelési szempontrendszerben, az eljárásfajta kiválasztása során (például tárgyalásos eljárás lehetőségének vizsgálata mellett), illetve adott esetben részajánlattétel biztosításának lehetőségével kell érvényesítenie, ajánlatkérő arra tekintettel, hogy a legkedvezőbb ajánlattevő ajánlati ára nem egyeztethető össze a hatékony közpénzgazdálkodás követelményével, nem alkalmazhatja a Kbt. 75. § (2) bekezdés b) pontját.

Fentiek a keretmennyiség alapú keretszerződés megkötése esetén is irányadóak.

3. kérdés

Adott egy uniós letelepedésű gazdasági szereplő, aki nem csak az Európai Unión belül szállít közbeszerzési eljárások keretében eszközöket. Az egyik európai uniós országban a szállítását nem fogadta el az ajánlatkérő, a szerződést felmondta és jelenleg a felek perben állnak. A gazdasági szereplő álláspontja szerint szállítása hibátlan volt. Kérdés volt, hogy ha ez a gazdasági szereplő Magyarországon pályázna, és az ajánlatkérő előírná a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt kizáró ok alkalmazását, akkor az érintett gazdasági szereplő a magyar közbeszerzési eljárásban is a kizáró ok hatálya alatt állna a pályázás során, annak ellenére, hogy Magyarországon semmilyen szerződészegése nincs?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 62. §-ban, illetve amennyiben ajánlatkérő az adott eljárásban előírja, a Kbt. 63. §-ában szereplő kizáró okok minden – Magyarországon, illetve nem Magyarországon letelepedett – gazdasági szereplő vonatkozásában alkalmazandók abban az esetben, ha annak a Kbt.-ben meghatározott tényállási feltételei teljesülnek, azaz a kizáró ok alkalmazandósága független attól, hogy az ajánlattevő Magyarországon letelepedettnek minősül-e.

A közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 321/2015. Korm. rendelet) 11. §-a szerint nem Magyarországon letelepedett ajánlattevő, illetve részvételre jelentkező esetben az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a Kbt. 63. §-a tekintetében a következő írásbeli nyilatkozatokat köteles elfogadni, illetve a következőképpen köteles ellenőrizni a kizáró okok hiányát:

- a Kbt. 63. § (1) bekezdés a), b) és d) pontja tekintetében az ajánlatkérő nem kérhet külön igazolást, a kizáró ok hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot;
- a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja tekintetében az ajánlatkérő nem kérhet külön igazolást, a kizáró ok hiányának igazolásaként az ajánlatkérő köteles elfogadni az eljárásban benyújtott egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot, az-azal, hogy magyarországi ajánlatkérővel kötött szerződés teljesítésére vonatkozóan a kizáró ok hiányát az ajánlatkérő köteles a Hatóság honlapján elérhető nyilvántartásból ellenőrizni.

4. kérdés

A 3. kérdésben foglalt tényálláshoz kapcsolódóan, kérdésként merült fel, hogy benyújthat-e az említett gazdasági szereplő erre a kizáró okra öntisztázási kérelmet Magyarországon, függetlenül attól, hogy jelenleg kíván-e pályázni vagy sem? Fennállnak-e az öntisztázás Kbt. 64. §-ban foglalt feltételei? Ha most öntisztázás iránti kérelmet nyújtana be ezen gazdasági szereplő Magyarországon és sikeres lenne az öntisztázás,

akkor így előre mentesíthető lenne a kizáró ok alól függetlenül attól, hogy van-e olyan eljárás, ahol ezt az öntisztázást fel szeretné használni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az érintett gazdasági szereplő a tárgyi kizáró ok fennállása esetén benyújthat öntisztázási kérelmet Magyarországon, erre azon közbeszerzési eljárást megelőzően kell, hogy sor kerüljön, amelyben részt kíván venni az említett gazdasági szereplő. Az öntisztázás lefolytatása – így a tényállás tisztázása – a Kbt. 188. § alapján történik.

A Kbt. 64. § (1) bekezdés szerint³ a 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennállása ellenére az ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában részt vevő gazdasági szereplő nem zárható ki a közbeszerzési eljárásból, amennyiben a Közbeszerzési Hatóság a 188. § (4) bekezdése szerinti véglegessé vált határozata, vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozata kimondta, hogy az érintett gazdasági szereplő az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtását megelőzően olyan intézkedéseket hozott, amelyek a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát. Ha a Közbeszerzési Hatóság a 188. § (4) bekezdése szerinti véglegessé vált határozata, vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozata kimondja az adott kizáró ok hatálya alatt álló gazdasági szereplő megbízhatóságát, az ajánlatkérő mérlegelés nélkül köteles azt elfogadni. A jogerős határozatot a gazdasági szereplő az egységes európai közbeszerzési dokumentummal egyidejűleg köteles benyújtani [Kbt. 64. § (2) bekezdés].

A Kbt. 188. § (1) bekezdés alapján bármely gazdasági szereplő, akivel (amellyel) szemben a 62. § (1) bekezdés b) és f) pontjában említett kizáró okok kivételével bármely egyéb kizáró ok fennáll, kérelmet nyújthat be a Hatósághoz annak megállapítása érdekében, hogy az általa hozott intézkedések a kizáró ok fennállásának ellenére kellőképpen igazolják a megbízhatóságát. A benyújtott kérelem informatikai eszköz alkalmazásával megszerkesztett, szerkeszthető formátumú változatát a Közbeszerzési Hatóság rendelkezésére kell bocsátani,

amit - elektronikus levél útján történő benyújtás esetén - a Közbeszerzési Hatóság egy munkanapon belül visszaigazol. A megtett intézkedésekkel kapcsolatos bizonyítékokat a kérelemmel együtt kell benyújtani a Közbeszerzési Hatóság részére.

A 321/2015. Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése szerint az erre vonatkozó végleges határozatot az egységes európai közbeszerzési dokumentum formanyomtatványa mellékleteként, az ajánlat/részvételi jelentkezés részeként kell benyújtani. Amennyiben az ajánlattevő/részvételre jelentkező rendelkezik az ajánlattétel/részvételre jelentkezés időpontjában a Közbeszerzési Hatóság említett véglegessé vált határozatával – vagy annak megtámadására irányuló közigazgatási per esetén a bíróság 188. § (5) bekezdése szerinti jogerős határozatával –, azonban annak benyújtása az ajánlatban/részvételi jelentkezésben elmarad, az említett hiányosság hiánypótlás keretében pótolható. Az öntisztázás részletszabályaira vonatkozóan a Közbeszerzési Hatóság Elnöke tájékoztatót tett közzé [<https://bit.ly/2KdUfju>].

5. kérdés

Ha a 4. kérdésben foglaltak szerinti öntisztázási kérelem elutasításra kerül, akkor a kizáró ok fennmarad, annak ellenére, hogy jogerősen nem került megállapításra szerződésszegés?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásokban a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kizáró ok – függetlenül a peres eljárás megindításától, illetve annak körülményétől – fennáll, ha a gazdasági szereplő súlyos szerződésszegést követett el és ez a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pontjában szereplő jogkövetkezményhez, szankcióhoz vezetett. Az öntisztázási kérelem elutasítása esetén a gazdasági szereplő a tárgyi kizáró ok alapján kizárható közbeszerzési eljárásból.

A Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont értelmében az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívásban előírhatja, hogy az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, illetve nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki korábbi közbeszerzési vagy koncessziós beszerzési eljárás alapján vállalt szerződéses kötelezettségét az elmúlt

³ Az érintett rendelkezés 2021. február 1-jei hatállyal módosul.

három évben súlyosan megszegte és ez az említett korábbi szerződés felmondásához vagy elálláshoz, kártérítés követeléséhez vagy a szerződés alapján alkalmazható egyéb szankció érvényesítéséhez vezetett, vagy ha a nyertes ajánlattevőként szerződő fél olyan magatartása, amelyért felelős részben vagy egészben a szerződés lehetetlenülését okozta.

Tekintettel arra, hogy a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok a Közbeszerzési Hatóság vonatkozó nyilvántartásában való szereplés hiányában is fennállhat és a Kbt. 64. § (1) bekezdés nem zárja ki az öntisztázás lehetőségét e kizáró ok kapcsán, az ajánlattevő a Kbt. 63. § (1) bekezdés c) pont szerinti kizáró ok fennállása ellenére is igazolhatja megbízhatóságát, azonban öntisztázási kérelmének elutasítása esetén a tárgyi kizáró okra tekintettel kizárható a közbeszerzési eljárásból.

6. kérdés

Amennyiben uniós értékhatárt elérő becsült értékű dinamikus beszerzési rendszer felállítására irányuló közbeszerzési eljárást folytat le ajánlatkérő, akkor a felhívásban megjelölt tervezett mennyiségtől a dinamikus beszerzési rendszer hatálya alatt pozitív irányba eltérhet-e? Amennyiben igen, és nem kerülne sor rezsim váltásra, milyen arányú eltérés fogadható el?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint dinamikus beszerzési rendszer alkalmazásakor a rendszer felállítására irányuló felhívásban megjelölt tervezett mennyiségtől a dinamikus beszerzési rendszer hatálya alatt pozitív irányba eltérhet ajánlatkérő, az egyes ajánlattételi felhívásokban azonban már konkrét mennyiséget kell megadnia. Figyelemmel kell az ajánlatkérőnek lennie arra is, hogy – a verseny átláthatóságának és az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód alapelveinek megtartása érdekében – a mennyiségi változás mértéke ne zárjon ki indokolatlanul gazdasági szereplőket a rendszertől, illetve ne tegye őket „alkalmatlanná” az egyes szerződések teljesítésére figyelemmel az alkalmassági követelményekre, értékelési szempontokra és a szerződéses feltételekre is (különös tekintettel arra, hogy ajánlatkérőnek a rendszerbe felvett minden gazdasági szereplőt fel kell hívnia ajánlattételre).

A Kbt. 107. § (1) bekezdése alapján a dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvételre az ajánlatkérő a

meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a dinamikus beszerzési rendszerben a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait alkalmazza az ezen alcímben foglalt eltérésekkel. A 83. § (3) bekezdése nem alkalmazandó.

A Kbt. 107. § (2) bekezdés szerint az eljárást megindító vagy - előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén - meghirdető felhívásban fel kell tüntetni, hogy az ajánlatkérő dinamikus beszerzési rendszert alkalmaz. Az eljárás megindításakor a közbeszerzési dokumentumokban a beszerzés tárgyát úgy kell meghatározni, hogy a tervezett beszerzések jellege egyértelműen megállapítható legyen, valamint meg kell határozni a tervezett beszerzések becsült mennyiségét, a beszerzendő áruk, építési beruházások vagy szolgáltatások esetleges kategóriákba sorolását és az egyes kategóriák jellemzőit, valamint a leglényegesebb szerződéses feltételeket, amelyek alapján a gazdasági szereplők eldönthetik, hogy jelentkeznek-e a dinamikus beszerzési rendszerbe.

A rendszerben megvalósítandó konkrét közbeszerzésre - részekre történő ajánlattétel biztosítása esetén az egyes részekre - vonatkozó pontos műszaki leírást és szerződéses feltételeket az ajánlattételi felhívás megküldésével egyidejűleg kell elérhetővé tenni.

A Kbt. 107. § (8) bekezdése szerint az adott közbeszerzés tekintetében az eljárás nyertese az az ajánlattevő, amely a dinamikus beszerzési rendszerről szóló, az eljárást megindító, vagy - előzetes tájékoztatóval meghirdetett eljárás esetén - meghirdető felhívásban közzétett értékelési szempontok alapján a legkedvezőbb ajánlatot tette.

Fentiek alapján a dinamikus beszerzési rendszerben az ajánlatkérő konkrét beszerzési igényei, így a beszerzés mennyisége változhat, az eljárást megindító (meghirdető) felhívásban szereplő értékelési szempontrendszer azonban nem. A konkrét műszaki tartalmat, szerződéses feltételeket, így az adott ajánlattételi felhívás megküldésével megvalósítandó beszerzés pontos mennyiségét az adott ajánlattételi felhívásban kell rögzíteni. Ajánlatkérőnek arra is tekintettel kell lennie, hogy a Kbt. 107. § (2) bekezdése szerint meghatározott feltételekhez – a Kbt. 107. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó – Kbt. 84. § (2) bekezdés szerint az ajánlatkérő a részvételi felhívásban meghatározott feltételekhez a részvételi határidő lejártától, valamint az ajánlattételi felhívásban

és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez, az ajánlattevő pedig az ajánlatához az ajánlattételi határidő lejártától van kötve.

A konkrét beszerzési igény ajánlattételi szakaszban történő meghatározásának lehetősége azonban nem mentesíti ajánlatkérőt, hogy a következők figyelembevételével járjon el a közbeszerzés becsült értéke, illetve a dinamikus beszerzési rendszerhez való csatlakozáshoz előírt feltételek meghatározásakor.

A Kbt. 18. § (2) bekezdés szerint dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a közbeszerzés becsült értéke a dinamikus beszerzési rendszer alapján az annak időtartama alatt kötendő szerződések becsült legmagasabb összértéke.

A Kbt. 107. § (2) bekezdés alapján ajánlatkérőnek az eljárás megindításakor a közbeszerzési dokumentumokban meg kell adnia a megvalósítani kívánt beszerzések – többek között – becsült mennyiségét oly módon, hogy a gazdasági szereplők el tudják dönteni, hogy jelentkeznék-e a dinamikus beszerzési rendszerbe. Ez a mennyiség a tervezett beszerzések becsült mennyisége, de fontos, hogy megfelelően orientálni tudja a gazdasági szereplőket az említett döntésük meghozatalakor. Különösen fontos a becsült mennyiség megfelelő meghatározása – a Kbt. 28. § (1)-(2) bekezdésen túl – arra tekintettel, hogy az alkalmassági követelmények (amelyek mentén a gazdasági szereplők felvételt nyerhetnek a dinamikus beszerzési rendszerbe) – többek között – a beszerzés mennyisége által jelentősen befolyásolt becsült értékhez és szerződéses feltételekhez igazodnak [Kbt. 65. § (3) bekezdés]. A becsült mennyiség meghatározása abból a szempontból is fontos, hogy a dinamikus beszerzési rendszer becsült értéke az annak időtartama alatt kötendő szerződések becsült legmagasabb összértéke.

7. kérdés

Szükséges-e a dinamikus beszerzési rendszer fennállásának ideje alatt a tervezett mennyiségtől való eltérés esetén az alapszerződés módosítása?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az egyes közbeszerzések tekintetében nyertes ajánlattevővel kötött szerződések tartalmától való eltérés esetén szükséges azok módosítása.

A Kbt. 130. § (1) bekezdés szerint a Kbt. Ötödik Részének rendelkezéseit az e törvény hatálya alá tartozó közbeszerzési szerződésekre, keretmegállapodásokra, valamint építési és szolgáltatási koncessziókra (a továbbiakban együtt: szerződés) kell alkalmazni.

A Kbt. 107. § (1) bekezdése alapján a dinamikus beszerzési rendszerbe történő felvételre az ajánlatkérő a meghívásos eljárás részvételi szakaszának szabályait, a dinamikus beszerzési rendszerben a beszerzés megvalósítására a meghívásos eljárás ajánlattételi szakaszának szabályait alkalmazza az ezen alcímben foglalt eltérésekkel. A 83. § (3) bekezdése nem alkalmazandó.

Dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása során annak „második”, ajánlattételi szakaszában a konkrét közbeszerzések megvalósítása során közbeszerzési szerződések megkötésére kerül sor, melyek tartalmától való eltérés esetén szerződésmódosítás szükséges. Egyebekben, a dinamikus beszerzési rendszer felállítása során, annak „első szakaszában” nem kerül sor szerződés, megállapodás megkötésére. Szükséges lehet ugyanakkor a dinamikus beszerzési rendszert meghirdető felhívásnak a módosítása (új hirdetmény feladása révén) az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése érdekében.

8. kérdés

Amennyiben a tervezett mennyiségtől pozitív irányban történő eltérés már jelentősnek minősíthető (például 30 %-os) és a dinamikus beszerzési rendszer még hatályos, dönthet-e ajánlatkérő úgy, hogy a versenytisztaság és az egyenlő bánásmód elvének betartása érdekében újabb dinamikus beszerzési rendszer felállítására irányuló közbeszerzési eljárást bonyolít le ugyanazon beszerzési tárgykörben? Jogosult-e ajánlatkérő ugyanazon beszerzési tárgyban dinamikus beszerzési rendszer felállítására irányuló közbeszerzési eljárás lefolytatására akkor, amikor a korábban felállított dinamikus beszerzési rendszer még hatályban van és az újabb beszerzési rendszer felállításakor is még hatályban lesz és a felhívásban megadott tervezett mennyiségnek csak egy része került megrendelésre?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ajánlatkérő újabb dinamikus beszerzési rendszert is felállíthat a korábbi – de még hatályban lévő – rendszerrel azonos tárgyban. Ajánlatkérő azonban csak akkor tekinthet el a tervezett mennyiség teljes lehívásától és valósíthatja meg azt az újonnan felállított rendszerben, ha az újonnan felállított, azonos tárgyú dinamikus beszerzési

rendszer alkalmassági feltételeinek, értékelési szempontjainak, szerződéses feltételeinek meghatározását ez a körülmény nem befolyásolja oly módon, hogy a korábbi rendszer ajánlattevőinek indokolatlan „kizárásához” vezet az újonnan felállított dinamikus beszerzési rendszerből.

A dinamikus beszerzési rendszer alkalmazása esetén a Kbt. nem tartalmaz a keretmegállapodáshoz hasonló szabályozást a keretmegállapodás alapján való beszerzési kötelezettséget illetően [Kbt. 104. § (7) bekezdés], illetve a keretmegállapodás feltételeitől az egyes beszerzések során való eltérés kizártságát illetően [Kbt. 104. § (9) bekezdés], mindazonáltal ajánlatkérőnek az egyes beszerzések megvalósítása, tartalmuk – így akár mennyiségük – megváltoztatása során figyelemmel kell lenniük a Kbt. alapelveire (különösen a verseny átláthatósága, az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosítása érvényesítésére).

9. kérdés

A Kbt. 69. § (5) bekezdésében említett „ajánlat figyelmen kívül hagyása” jogkövetkezmény teljes mértékben megfelel és azonos módon alkalmazandó a Kbt. 70. § (2) bekezdés szerinti figyelmen kívül hagyással? Másként feltéve a kérdést: Helyes értelmezés-e, hogy a Kbt. 69. § (5) bekezdésében említett jogkövetkezmény nem az ajánlat érvénytelenségének megállapítását vonja maga után, hanem azt, hogy a bírálattal szemben az ajánlat figyelmen kívül hagyandó, tehát sem érvényesnek, sem érvénytelennek nem minősül? Hogyan kezelendő az ajánlati biztosíték visszafizetésének kérdése?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint, amennyiben az ajánlattevő a Kbt. 69. § (4) bekezdésében előírt utólagos igazolások benyújtására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, ajánlatát az eljárást lezáró döntés során a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja alapján érvényteleníteni kell.

A Kbt. 69. § (5) bekezdésében megfogalmazott „figyelmen kívül hagyásával” kifejezés azt jelenti, hogy az értékelés során az ajánlatkérőnek úgy kell eljárnia, mintha az érvénytelen ajánlatot benyújtott ajánlattevő nem nyújtotta volna be ajánlatát, ami azt is jelenti, hogy az új helyzet ismeretében – arányosítás értékelési módszer alkalmazása esetén – újra kell értékelnie a többi ajánlatot. A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint az eljárást ezt követően úgy javasolt folytatni, hogy az

ajánlatkérő a megmaradt ajánlatokat újrapontozza az értékelési szempontrendszer szerint, és azt az ajánlattevőt kéri fel az igazolások benyújtására, amely az éltre került.

A fentieket erősíti meg a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításáról szóló 2018. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Mód3. tv.) 26. §-hoz fűzött indokolása, amely kifejezetten kitér az állásfoglalás kérdésben megfogalmazott kérdésre.

A Mód3. tv. 26. §-hoz fűzött indokolás szerint, a hatályban lévő szabályozás nem volt egyértelmű a tekintetben, hogy miként jár el helyesen ajánlatkérő abban az esetben, ha az ajánlattevő a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolásait egyáltalán nem, határidőn túl, vagy nem megfelelően nyújtotta be. Az egyenlő bánásmód alapelveiből is fakadóan kialakult azon jogértelmezési gyakorlat, miszerint ajánlatkérőt abban az esetben is hiánypótlási, illetve felvilágosítás kérésre kötelezettség terhelte, ha az ajánlattevő a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti felhívás ellenére egyáltalán nem nyújtott be dokumentumot. A közbeszerzési eljárások lefolytatásához szükséges időigény csökkentéséhez fűződő érdek, valamint a joggal való visszaélés tilalmának érvényesülése ugyanakkor indokolja, hogy az ajánlatkérő - az erre irányuló felhívás ellenére - a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti dokumentumok benyújtásának teljes körű elmulasztását automatikusan akként értékelhesse, hogy az érintett ajánlattevőnek a továbbiakban nem célja a közbeszerzési eljárásban való sikeres részvétel.

A Kbt. 69. § (5) bekezdése alapján, ha a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti ajánlattevő valamely kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében egyáltalán nem, vagy határidőn túl nyújtott be igazolást, vagy a hiányosan benyújtott, illetve nem egyértelmű tartalmú igazolások esetében az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérést követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes), az ajánlatkérő ezen ajánlattevő ajánlatának figyelmen kívül hagyásával az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt hívja fel a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerint az igazolások benyújtására. Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntésben csak olyan ajánlattevőt nevezhet meg nyertes ajánlattevőként, aki az alkalmassági

követelmények, a kizáró okok és a Kbt. 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az e törvényben és a jogszabályban foglaltak szerint előírt igazolási kötelezettségének eleget tett.

A Kbt. 73. § (1) bekezdése d) pontja alapján az ajánlat vagy a részvételi jelentkezés érvénytelen, ha az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést.

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanácsnak a hiánypótlás szabályai tárgyában KÉ 2020. évi 180. szám; 2020. szeptember 16. napján megjelent útmutatója leírja, hogy a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti dokumentumok határidő lejártáig történő benyújtásának teljes körű elmulasztása érvénytelenséget von maga után az ajánlatkérő hiánypótlási, felvilágosítás-kérési kötelezettsége nélkül; azaz, amennyiben a kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint adott esetben a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében valamely igazolás benyújtására nem kerül sor, úgy az hiánypótlás tárgyát képezheti, automatikus érvénytelenséget az eredményezhet, ha egyáltalán nem nyújt be ajánlattevő határidőben igazolást a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívásra.

Ha az ajánlattevő az ajánlatát az ajánlati kötöttség ideje alatt visszavonja vagy a szerződés megkötése az ajánlattevő érdekkörében felmerült okból hiúsul meg, az ajánlati biztosíték az ajánlatkérőt illeti meg, kivéve a 131. § (9) bekezdése szerinti esetben. Az ajánlati biztosíték az ajánlatkérőt illeti meg abban az esetben is, ha az ajánlattevő az ajánlati kötöttséggel terhelt ajánlatához az ajánlatkérő felhívására nem vagy nem megfelelően nyújtja be az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát alátámasztó igazolásokat, és ajánlata ezen okból érvénytelennek minősül [Kbt. 54. § (4) bekezdés⁴].

A Kbt. 70. § (2) bekezdés nem az ajánlattevőre vonatkozó kötelezettséget rögzít, amelynek elmaradása érvénytelenséget vonhat maga után. A Kbt. 70. § (2) bekezdés az ajánlatukat fenn nem tartó ajánlattevők vonatkozásában rögzíti, hogy ajánlatukat az eljárás

további részében az értékelés során⁵ figyelmen kívül hagyni, de ehhez (az ajánlat fenn nem tartásához) a Kbt. 73. § alapján nem kapcsolódik, kapcsolódhat érvénytelenségi következmény, különös tekintettel arra, hogy adott esetben (teljes) bírálatra sem kerül sor.

Fentiek alapján a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívás ellenére igazolás-benyújtást határidőben teljesen elmulasztó/ teljes igazolási kötelezettségének határidőn túl eleget tevő ajánlattevő ajánlata érvénytelen és – a 2021. február 1. napjáig megindított közbeszerzési eljárások esetében – a Kbt. 54. § (4) bekezdés alapján az ajánlati biztosíték ajánlatkérőt illeti.

10. kérdés

Az ajánlattevő uniós rezsim szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban az Egységes Európai Közbeszerzési Dokumentum IV. rész a (alfa) pontjában a „Megfelel valamennyi előírt kiválasztási szempontnak:” részben a „Nem” választ jelöli meg, tehát akként nyilatkozik, hogy az eljárást megindító felhívásban előírt alkalmassági követelményeknek nem felel meg. A kérdés a fenti tényálláshoz kapcsolódóan az, hogy van-e helye a fenti nyilatkozat hiánypótlás/felvilágosítás keretében való megváltoztatásának abban az esetben, ha az ajánlattevő egyáltalán nem vesz igénybe alkalmasság igazolásában résztvevő szervezetet és egyáltalán nem nyújt be alkalmasság igazolása körébe eső dokumentumot?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a kérdésben jelzett nyilatkozat adott esetben hiánypótlás, felvilágosítás útján módosítható.

A 321/2015. Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban - kivéve, ha a Kbt. 100. § (5) bekezdése szerint az adott eljárásban az egységes európai közbeszerzési dokumentum nem alkalmazandó - köteles a közbeszerzési dokumentumokkal együtt elektronikus formában rendelkezésre bocsátani az adott eljáráshoz tartozó egységes európai közbeszerzési dokumentum mintáját, amely tartalmazza

- az egységes európai közbeszerzési dokumentum formanyomtatványa (a továbbiakban: formanyomtatvány) I. részében megkövetelt, az

⁴ A Kbt. 54. § (4) bekezdésének második mondatában foglalt rendelkezés 2021. február 1. napjával hatályát veszti.

⁵ A Kbt. 2021. február 1. napjától hatályos szövege értelmében az érintett ajánlat figyelmen kívül hagyása nem csak az értékelésre, hanem a teljes bírálatra vonatkozik.

eljárás azonosítását szolgáló adatokat, illetve hirdetmény közzététele esetén az Európai Unió Hivatalos Lapjában megjelenő hirdetmény azonosító számát,

- az eljárás során alkalmazandó kizáró okokat,
- az eljárás során megkövetelt alkalmassági követelményeket, kivéve, ha az ajánlatkérő az (5) bekezdés alapján elfogadja a gazdasági szereplők egyszerű nyilatkozatát.

Az (1) bekezdés c) pontja esetében az ajánlatkérő a formanyomtatványban megjelöli, hogy az alkalmassági követelmények előzetes igazolására elfogadja-e az érintett gazdasági szereplő egyszerű nyilatkozatát, vagy kéri a formanyomtatvány IV. részében szereplő részletes információk megadását. Ha az ajánlatkérő elfogadja az egyszerű nyilatkozatot, az alkalmassági követelményeket nem kell a formanyomtatványban feltüntetni. Részletes információk kérése esetén a megkövetelt alkalmassági követelményeket pontosan fel kell tüntetni a formanyomtatványban [Korm. rendelet 2. § (5) bekezdés].

Az egységes európai közbeszerzési dokumentum hibájának hiánypótlás, felvilágosítás során történő orvoslása alapvetően nem ütközik a Kbt. 71. § (8) bekezdésbe, azonban e tekintetben az adott beszerzés és a hiba, hiányosság, ellentmondás körülményeinek ismeretében az ajánlatkérőnek kell megállapítást tennie. Fontos, hogy hiba, hiányosság, ellentmondás nélkül nem alkalmazható a Kbt. 71. § (1) bekezdés szerinti hiánypótlásra felhívás, illetve felvilágosításkérés. Mindazonáltal, amíg bármely ajánlattevő vagy részvételre jelentkező számára hiánypótlásra vagy felvilágosítás nyújtására - a (2) bekezdés szerinti felszólításban, illetve értesítésben megjelölt - határidő van folyamatban, az ajánlattevő vagy részvételre jelentkező pótolhat olyan hiányokat, amelyekre nézve az ajánlatkérő nem hívta fel hiánypótlásra⁶ [Kbt. 71. § (5) bekezdés]. Ajánlatkérőnek továbbá a kérdésben jelzett esetben fokozott figyelemmel kell lennie a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pont szerinti kizáró ok megvalósulására, amennyiben az érintett ajánlattevő a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívásra

nem tud eleget tenni az alkalmasságot érintő igazolási kötelezettségének.

11. kérdés

A Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pontja az alábbi két fordulat szerint teszi kötelezővé az ajánlat érvénytelenségének megállapítását: a) az ajánlattevő nem felel meg a szerződés teljesítéséhez szükséges alkalmassági követelményeknek, vagy b) az ajánlattevő nem igazolta megfelelően a követelményeknek való megfelelést. A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja szerinti kizáró ok fennállását kizárólag a fenti a) pontban foglalt tényállás alapján fennálló érvénytelenség megvalósulása eredményezheti? A Kbt. 54. § (4) bekezdés második mondata szerinti eset fennállását kizárólag a fenti a) pontban foglalt tényállás alapján fennálló érvénytelenség megvalósulása eredményezheti?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pont szerinti kizáró ok fennállása minden esetben vizsgálendő, ha az ajánlattevő a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének. Az utólagos igazolási kötelezettségének a Kbt. 69. § (5) bekezdésbe ütköző módon eleget (nem) tevő ajánlattevőnek nem jár vissza az ajánlati biztosíték. (Utóbbi szabály 2021. február 1-jétől már nem hatályos, ennél fogva az ezen időpontot követően megkezdett közbeszerzési eljárások esetén az ajánlattevő nem veszíti el az ajánlati biztosítékot, amennyiben az ajánlatkérő felhívására nem vagy nem megfelelően nyújtotta be az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatát alátámasztó igazolásokat és ajánlata ezen okból érvénytelennek minősül.)

A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontja alapján az eljárásban nem lehet ajánlattevő, részvételre jelentkező, alvállalkozó, és nem vehet részt alkalmasság igazolásában olyan gazdasági szereplő, aki az adott eljárásban előírt adatszolgáltatási kötelezettség teljesítése során a valóságnak nem megfelelő adatot szolgáltat (a

⁶ Kivételt képez ez alól a Kbt. 71. §-ának 2021. február 1. napjától hatályos (5) bekezdése alapján azon esetkör, amikor a hiánypótlási felhívás az ajánlatkérő 69. § (4) bekezdése szerinti felhívására benyújtott dokumentumokra vonatkozik vagy a hiánypótlási felhívás a Kbt. 80. § (4) bekezdése alapján történik, mivel ezekben az esetekben csak a hiánypótlásra felhívott ajánlattevő / részvételre jelentkező élhet az önkéntes hiánypótlás lehetőségével.

továbbiakban: hamis adat), illetve hamis adatot tartalmazó nyilatkozatot tesz, vagy a közbeszerzési eljárásban előzetes igazolásként benyújtott nyilatkozata ellenére nem tud eleget tenni az alkalmasságot, a kizáró okokat vagy a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumokat érintő igazolási kötelezettségének (a továbbiakban együtt: hamis nyilatkozat), amennyiben

- a hamis adat vagy nyilatkozat érdemben befolyásolja az ajánlatkérőnek a kizárásra, az alkalmasság fennállására, az ajánlat műszaki leírásnak való megfelelésére vagy az ajánlatok értékelésére vonatkozó döntését, és
- a gazdasági szereplő szándékosan szolgáltatott hamis adatot vagy tett hamis nyilatkozatot, vagy az adott helyzetben általában elvárható gondosság mellett egyértelműen fel kellett volna ismernie, hogy az általa szolgáltatott adat a valóságnak, illetve nyilatkozata a rendelkezésre álló igazolások tartalmának nem felel meg.

A Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pont szerinti kizáró ok tehát vizsgálendő abban az esetben, ha az igazolások benyújtására felhívott gazdasági szereplő egyáltalán nem, vagy kizárólag határidőn túl nyújtott be igazolást [Kbt. 69. § (5) bekezdés a) pont], illetve akkor is, ha a - valamely kizáró ok vagy alkalmassági feltétel, valamint (adott esetben) a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritérium tekintetében - hiányosan benyújtott, illetve nem egyértelmű tartalmú igazolások esetében az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérését követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes) [Kbt. 69. § (5) bekezdés b) pont].

Ezzel együtt, a Kbt. 62. § (1) bekezdés i) pontjában szereplő „nem tud eleget tenni” utólagos igazolási kötelezettségének a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pont mindkét fordulata vonatkozik, ugyanis eredményben ugyanaz: az ajánlattevő alkalmassága nem állapítható meg, mivel az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglaltakat nem támasztja alá. E tekintetben nem releváns, hogy azért, mert az általa benyújtott dokumentumok alapján az állapítható meg, hogy nem felel meg az adott alkalmassági követelménynek vagy azért, mert nem az előírt módon igazolta

alkalmasságát és ennél fogva nem tehető megállapítás az alkalmasság/alkalmatlanság kérdésében.

A Kbt. 54. § (4) bekezdésében szereplő „nem vagy nem megfelelően” benyújtott igazolások tekintetében is hasonló megállapítás tehető:

- Amennyiben az ajánlattevő nem nyújtja be ezen igazolásokat (vagy azok valamelyikét) ajánlatkérő felhívására (adott esetben hiánypótlás, felvilágosítás keretében sem), úgy információ hiányában nem tehető megállapítás az alkalmasság/alkalmatlanság vonatkozásában, azaz ajánlattevő nem igazolta megfelelően az alkalmassági követelményeknek való megfelelést [Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pont második fordulat]. Amennyiben benyújtja ugyan, de nem megfelelő/hiányos tartalommal oly módon, hogy nem tehető egyértelmű megállapítás az alkalmasság/alkalmatlanság kérdésében, úgy szintén a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pont második fordulata valósul meg.
- Ha az ajánlattevő benyújtja az igazolásokat, de nem megfelelően, mert azok tartalma alapján egyértelmű megállapítás tehető arra vonatkozóan, hogy nem felel meg az előírt alkalmassági követelménynek, úgy a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pont első fordulata áll fenn.

Mindkét fenti esetben – a Kbt. 54. § (4) bekezdést illetően – nem támasztja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozatát.

Egyebekben, a Kbt. 54. § (4) bekezdés nem emeli ki a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti felhívást az igazolások benyújtására. A Kbt. 69. § (7) bekezdés szerint is sor kerülhet a Kbt. 69. § (4) bekezdés szerinti igazolások bekérésére, amely igazolások nem vagy nem megfelelő benyújtása a Kbt. 73. § (1) bekezdés d) pont szerinti érvénytelenséghez vezethet.

12. kérdés

A Kbt. 105. § (3) bekezdés k) pontja akként rendelkezik, hogy a verseny újranyitást megindító ajánlattételi felhívásnak tartalmaznia kell az ajánlattevőknek szóló felhívást, amely szerint a kizáró okok fenn nem állásáról nyilatkozniuk kell. A Kbt. 69. § (2) bekezdés utolsó mondata rögzíti, hogy az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg – több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban – ellenőrzi a nyilatkozatban

feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is. A fenti két rendelkezés együttes értelmezése alapján a Kbt. 69. § (2) bekezdésében előírt adatbázisok ellenőrzésére vonatkozó kötelezettség a keretmegállapodások második részében a verseny újraindítása során már nem áll fenn, hanem elegendő kizárólag a Kbt. 105. § (3) bekezdés k) pont szerinti nyilatkozat megléte?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Közbeszerzési Hatóság álláspontja szerint ajánlatkérőt nem terheli a Kbt. 69. § (2) bekezdés szerinti nyilvántartás-ellenőrzési kötelezettség a verseny újraindítása során.⁷

A Kbt. 105. § (3) bekezdés k) pont szerint versenyújraindítás esetén az ajánlattételi felhívás tartalmazza – többek között – az ajánlattevőknek szóló felhívást, amely szerint a kizáró okok fenn nem állásáról nyilatkozniuk kell. Ennek értelmében az ajánlattevőket versenyújraindítás során történő ajánlattételükkor nem terheli igazolási kötelezettség a kizáró okok hiányát illetően.

A Kbt. 105. § (5) bekezdés értelmében az ajánlatok bonthatására a 68. § (4) bekezdése, elbírálására a 69. § (1) bekezdése és a 71-76. §, az ajánlatkérő döntéseinek közlésére a 79. §, valamint a szerződés megkötésére a 131. § alkalmazandó. A 73. § (6) bekezdés c) pontja szerinti összeg a keretmegállapodásban részes ajánlattevőknek küldött konzultációra szóló felhívásban vagy ajánlattételi felhívásban is megjelölhető. Ekként az ajánlatkérőt sem terheli a Kbt. 69. § (2) bekezdés szerinti nyilvántartás-ellenőrzési kötelezettség a verseny újraindítása során. Amennyiben azonban kétsége merül fel ajánlatkérőnek valamely – előírt – kizáró ok fennállását illetően, úgy adott esetben a Kbt. 69. § (11) bekezdés szerinti nyilvántartások ellenőrzése felmerül. Fontos továbbá, hogy ajánlatkérő ne kössön szerződést olyan ajánlattevővel, akivel szemben valamely kizáró ok már a közbeszerzési eljárás vagy akár versenyújraindítás során fennállt, ebben az esetben – bár kifejezetten közbeszerzési eljárás tekintetében került rögzítésre – a szerződés kötelező felmondásának (attól való elállásnak) a kötelezettsége is felmerül [Kbt. 143. § (2) bekezdés].

⁷ A Kbt. 69. §-ának 2021. február 1. napjától hatályos (2) bekezdése már nem követeli meg a releváns adatbázisok ellenőrzését valamennyi ajánlattevő tekintetében, ezt az ajánlatkérőnek főszabály szerint csak a későbbi nyertes ajánlattevő ajánlata vonatkozásában kell megtennie.